

A kulturális intézmények szerepe a regionális identitás erősítésében

Dávid Gyula professzor talán élete legigazibb vallomását jegyezte egy nemrég megjelent tanulmányában. Egy 73 éves öregember vallomása ez, kegyetlenül őszinte. A védekező kollektivitás után – mint írja – a '89-es fordulat következtében alapvető ontológiai változások következtek be, mégis e változással nem járt együtt a generációs váltás. A muribundusok sokaságát a 30-asok nemzedéke még mindig nem váltotta fel, 10 év nem volt elegendő, hogy a mai erdélyi vagy akár a székelyföldi magyar értelmiség „korfáját” valaki végre elkészítse (bár kísérletek történtek...).

Péntek János szerint ennek a fáziskésésnek az a legfőbb oka, hogy a negatív trendek nem változnak, továbbra is hatnak. A kisebbségben élő székelyföldi magyar társadalom számára jövőbetekintésre van szükség, jövőt építő dinamizmust kellene indukálni. Ha az RMDSZ – igazából nem létező – kultúrprogramjára gondolok mint koncepcióra, akkor szomorúság tölt el. Ugyanezt érzem akkor is, amikor naponta tapasztalom, hogy a pártapparátusság jól ismert kliséi mögé rejtőzve már 10 éve utasítják el néhány kitűnő közéleti személyiség imponálóan világos jövőépítő elképzelését.

Az eredmény tehát azóta is várat magára. A probléma eklatáns példái megtekinthetők, az 1. számú függelék demonstratív igazolja, hol is állunk igazából. A hibák sorjázását bármely kiindulópontból elkezdhetjük. Dávid Gyula szavaival élve: „Még mindig nincs olyan „káderpolitika” – kivéve a politikai szlogenek szintjét, illetve az „elszigetelt” jelenségként ugyan, de nem létező „fejvadász” modellt, amely biztosítaná a mai harmincévesek számára az örségváltás szakmai feltételeit:

1. a meglévő humán erőforrás nincs megfizetve (alacsony fizetési rácsok), a kultúrában dolgozók számára társadalmi megbecsültségük minimális, a zérus pont felé közelít;

2. az elmúlt 10 év azt igazolta, hogy nemhogy egységes székelyföldi, de még egységes helyi kulturális koncepció sem létezett sok magyar településen;

3. máig érvényben van az erőteljes Kolozsvár-centrikusság, annak ellenére, hogy a székelyföldi civil szféra mozgolódása egyre intenzívebb, határozottabban több NGO tevékenykedik. Éppen ezért elérkezettnek látom az időt az erőegyensúly megvalósítására, Székelyföld direkt bekapcsolását a régiókon átnyúló melléktámogatási finanszírozás politikai tárgyalási folyamatokba;

4. Maros megye szórványosodása arra figyelmeztet, hogy mielőbb ki kell dolgozni egy reális Székelyföld-koncepciót a kultúrát illetően. Előbb említett igen tiszteletreméltó professzor urak megírták már, hogy ehhez többek között politikai mentalitásváltásra van szükség, olyan koncepcióra, amely a fejlesztést a régiót meghatározó sajátos kultúrával összhangban, általa meghatározottan képzelel el. A térség földrajzi le-

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

hetőségeit a tettek szintjén működő expanzív gazdasági és kulturális jelenléttel kell kihasználni. *Értékeket felmutató és terjesztő magatartásra kell tehát átváltani.*

Ebben az igazi alternatívát képező koncepcióban az egyik alappillér, az erős pont a régió kulturális identitását fenntartó, autonóm intézményrendszer kialakítása és annak összekapcsolása a gazdasággal és a közigazgatással.

Hargita Megye Tanácsa igen jelentős lépéseket tett e koncepció megvalósítása terén, követendő modellt kínálva ezáltal legalább Kovászna megye számára, ugyanis ami Maros megyét illeti, ez a megye egyértelműen védekező, ún. „követőstratégiára” váltott át – kényszerűségből, nyilván – a folyamatos magyarajkúság-csökkenés miatt.

Ez tehát újabb etikai érv amellet, hogy ideje jözanul, felelősséggel, tárgyyszerűen szembenézni a jelen helyzettel, együttgondolkodva pozitív jövőképet rajzolni, az értelmes cselekvés talaján állva megpróbálni gyakorlatba ültetni a fejlesztési stratégiát.

De mindenekeelőtt lássuk a realitást:

1. 2000 április 13-át írunk és jó szokásunkhoz híven, még mindig az egyre szkeptikusabb Nyugat malmára hajtjuk a vizet azzal, hogy nem készült el a 2000. év költségvetése;

2. a 69-es törvény anomáliái, a kettős mércével mérő hatalom „jóvoltából” a megyei tanácsok csak a kulturális intézményekkel járó feladatrendszert kapták ajándékba decentralizálásként, jogositványt édeskeveset. A törvények értelmezési lehetőségei miatt a jogásztársadalom nem mer „merészebb” lépéseket föl vállalni. Ugyanakkor maradtak továbbra is a művelődési felügyelőségek mint „vigyázó szemek”. Igaz, hogy jobbra intézmény, pénz és szakember hiányában működnek, de ennél lényegezebb az a feladatuk, hogy „istápolják”, „jó szóval is oktassák” a helyi művelődési házak vezetőit (kinevezés, jótanácsok) stb.

3. 10 év óta nem volt képes a Művelődési Minisztérium olyan irányba hatni, hogy az arra érdemes vezetőket, civil szerveződések vezetőit legalább népművelésre, marketingre, pénzügyekre és legfőképp kulturális menedzsmentre oktassa.

Hogy volt néhány égetően komoly projekt a francia barátok jóvoltából? Mondhatni, „nagy öröm” hisz édeskevesek jussa volt ezeken a képzéseken részt venni (ha ugyan magyar ajkú egyáltalán megfelelt a „minőségi elvárásoknak”).

4. A megyei önkormányzat, illetve a helyi önkormányzatok kultúrára szánt pénzüsszegei nagyrészt messze az Európa fejlett államaiban gyakorlattá vált éves költségvetési hányados, a kultúrafinanszírozási trend 10–14%-os minimumhatár alatt mozogtak 1999-ben.

5. A kultúrában létező humán erőforrás igen alacsony szintű. Vagy azért, mert nagyszámú a csak érettségivel rendelkező munkaerő – például a helyi kulturális intézményvezetők –, vagy azért, mert ami a kompetenciákat illeti igen nagy lemaradások, hiányok érzékelhetők, a modern kultúrmenedzsmenti alapismeretekkel sem rendelkeznek.

A jelenlegi rangosabb kulturális intézmények vezetői sem folytattak semmilyen szakmai továbbképzést, a mai gazdasági helyzet ugyanakkor kitűnően felkészült menedzsment, pénzügyi-könyveleti ismeretekkel rendelkező szakértőt kíván.

Ami Hargita megyét illeti, Székelyudvarhely önkormányzata tört legelőbbre, az 59.02-es költségvetési pont keretösszegei itt a legnagyobbak.

Ugyanakkor Hargita Megye Tanácsának és Gyergyószentmiklós önkormányzatának a legrosszabbak a mutatói, habár ez is relatív megállapítás, ugyanis Balánbánya mutatói még említett minősítésnél is rosszabbak.

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Ami Maros megyét illeti, a megyei önkormányzat hídszeretpet vállal fel az értékőrzésben, ezt teljes egészében eddigelé őrzött szellemi potenciáljának köszönheti. De ez a tény nem mentesíti Marosvásárhely város önkormányzatát, ama felelősség alól, hogy új, minőségi intézményrendszereket hozzon létre. Szováta város pedig a maga 284 millió lejével egyenesen a negatív lista élén foglal helyet.

A Kovászna megyei önkormányzat esetében is pozitíve szólhatunk, bár Sepsiszentgyörgy város 5,89 milliárdos költségvetése kevés ahhoz képest, hogy a feleannyi Székelyudvarhely egymaga 5,1 milliárdot szavazott meg a kulturális intézmények, események finanszírozására.

A meglévő fontosabb kulturális intézmények összegző táblázatát a 2. számú függelék tartalmazza, bár igazából akkor lett volna nagy haszna eme táblázatnak, ha reálisan vázolva lennének benne a humán erőforrás-mutatók is. Mégis abból a szempontból releváns, hogy szám szerinti, intézményenkénti költségvetést tartalmaz, illetve megtudhatjuk az ezen intézményekben foglalkoztatott személyzet számarányát.

A következő függelék pedig végképp lerántja a valóságot eltakaró leplet, a problémák erőteljesen megjelenítődnék:

a) *Könyvtárak*: A fogadófelületek kevésbé adekvátak, sok helyütt zsúfolt, nedves szobák fogadják a még megmaradt olvasni vágyókat. Ebből a szempontból Hargita megye és új névkreációjú könyvtára áll a legrosszabbul. Igaz, hogy soha, semmiféle széles körű kutatás nem folyt annak érdekében, hogy a megyei könyvtár elveszítette-e vonzerejét, mivel viszonylag nagy anyagi tehertől szabadult meg a megye – átadta intézményét a városnak –, de a „megyei jelleget” (könyvtárfejlesztés, metodológia) anyagilag finanszírozza (a törvény kötelezi erre!!!).

A magyarországi negatív példák ellenére (pl. közös felügyelet, kettős finanszírozás) a könyvtár még él, bár az állományt lehetetlen megfelelően bővíteni azzal a kevés pénzzel, ami állománygyarapításra rendelkezésre áll. Ezért néhány év alatt lehetséges, hogy önmaga szünteti meg így is folyamatosan fakuló fogadóképességét (olvasószámokat produkálni még lehet!).

b) *Színház*: Egyszerre felfogható politikai közjátékként és ragyogó önkormányzati szándékként is az a tény, hogy Hargita megye 3 „köszínházzal” bír. Igaz, a három színház költségvetése együttvéve sem közelíti meg azt az összeget, amit a Sepsiszentgyörgyi Tamási Áron színház kap, éppen ezért komoly aggodalom járja be a színészelkeket (és nem csupán a félházas, negyedházas előadások miatt), hogy: Qui prodest?, kinek jó és kinek kell a három színház?

Másik oldalról megközelítve, gyakran eléggé gyenge színvonalú menedzsmenttel találkozunk, a rossz PR-kapcsolatok, a számbajövő mecenatúra távolmaradása mind-mind értéksökkent, zavaros és főként „nézőhíjas” előadásokat szülnék.

A Népi Alkotások Háza, ha „tavalyi formájukat hozzák”, illetve ha minőségi megújulás, pénzügyi megerősítés nem követi, akkor anakronisztikussá válnak jelenlegi formájukban. A művészeti népiszkolák helyét és szerepét újra ki kell jelölni, legszerencsésebb az lenne, ha ezen intézmények népfőiskolákká alakulnának át, ahol verebes értékörzés és értékkeremtés egyszerre folyik, a harmadik év végén nem amiatt kell rettegni majd, hogy melyik könnyű slágert játssza el a végzős a vizsgán, ahhoz, hogy egy tanúsítványt kézbe kaphasson. Félreértés ne essen, nem az amatőr zeneművészet művelését ellenzem, csupán csak azt kifogásolom, hogy a kimenet is nagyon fontos.

A meglévő kulturális intézmények egyikében sem létezik közép- és hosszú távú koncepció. Olyan művészeti ágak, területek vannak sorsukra hagyva, amelyek teljesen más bánásmódot igényelnének. Felsorolásunkat folytathatjuk azzal, hogy a poten-

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

ciális fogadó intézmények nem léteznek, illetve híjával vannak, nagyon kevés olyan önkormányzat van, amelyik inkubálni tudná, föl tudná vállalni a létrejövő tudományos műhelyeket, szakmai kisintézményeket, tudományos munkacsoportokat, szakmai műhelyeket.

Ami az épületeket illeti, talán itt a legáldatlanabb a helyzet. Hargita Megye Tanácsának eddig csupán egy saját intézményi épülete van, itt zsúfolódik össze 2 fontos kulturális intézménye, a Hargita Megyei Kulturális Központ és a Művészeti Népiskola, az esetlegesen újonnan alapítandó szakmai műhelyek számára fogadófelületek egyelőre még nem léteznek.

Kovászna megye elveszítette Árkost, és még más felületeket is, bár... ha jól körülnézünk, talán épp ez a megye az, amelyik a legtöbb patinás épülettel rendelkezik. Kérdés: ez a megye kíván-e status quo-t tisztázni, kíván-e megújult intézményrendszert telepíteni megfelelő helyekre?

A negatív trendek ellenére a három megye intézményeit sorralátogatva, felelős vezetőkkel elbeszélgetve, óvatos optimizmusra feljogosító következtetések is levonhatók.

Mára, úgy tűnik, végre világossá vált sokak számára, hogy nem az elzárkózás, nem a harácsolás politikája, hanem a nyitás, a sokszínűség, a kulturális régió elvei és szempontjai a meghatározók. Éppen ezért előadásom második részében fölvezetném önöknek egy konkrét modellt, amely képes választ nyújtani a jelen kihívásnak.

A '90-es évek tulajdonképpen a harc évei voltak, a múzsák leginkább hallgatásra ítéltettek, zajlott a szerkezeti átalakulás, a kultúra már nem volt elsődleges szempont. De lassan a kultúrára kezd ismét fókuszálni a figyelem és ha régiókban gondolkodunk, le kell vonnunk az elmúlt évek történései alapján azt a végkövetkeztetést, hogy: *a kultúra visszahelyezése korábbi pozíciójába elsődleges feladat, csupán a kultúra képes egyedül azt az erjesztő feladatot elvégezni, amelyre egyébként is predestinált.*

A kulturális struktúrákat illetően, Hargita Megye Tanácsa néhány éve új, azóta bizonyossá válóan tartalmas stratégiát dolgozott ki. A flexibilitás volt ennek a stratégiának az egyik erős pontja, ennek köszönhetően a Megyei Tanács hatáskörébe tartozó intézményrendszer, pontosabban 4 kulturális intézmény komoly átalakuláson ment végig.

Az alapelvek megfelelően olyan kulturális intézményekre van szükség, amelyek:

- messzemenően jó kompetenciákkal bírnak;
- kitűnő humán erőforrás-anyaggal rendelkeznek;
- adekvát fogadófelülettel bírnak;
- inkubációs feladatokat látnak el;
- tudományos igényű, komoly tartalmi hozadékokkal bíró szellemi műhelyé alakulnak át;
- jó infrastruktúrával rendelkeznek;
- folyamatosan bővülő kapcsolatrendszerükre építik stratégiájukat;
- fontosabb elveik: esztétikum, sokszínűség, pluralista kultúramodellek gyakorlatba átültetése, régiókban gondolkodni tudó stratégiák;
- megfelelő marketing, PR és menedzsment jellemzi ezen intézményeket.

A megvalósítás érdekében jó 2 évvel ezelőtt aztán elkezdődtek az erjesztő folyamatok. A kihívásokra válaszolni kellett. A „közegellenállás” folyamatosan csökkent, a kompetenciákkal bíró intézményvezetők elképzelések egyre jobb, egyre eladhatóbb stratégiákat alkottak.

Természetesen ok-okozati relációk vannak az intézmények között, mint ahogy gazdaság-társadalmi fejlődés–polgárosodás–kultúra, turizmus stb. között is. Dönteni kel-

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

lett tehát az elsődleges feladatokat illetően, és érzésem szerint Hargita Megye Tanácsa jól döntött, amikor kulturális intézményei számára nem csupán a „túlélést” biztosította, hanem a fejlődéshez szükséges anyagi forrásokat is.

Így jött létre a Hargita Kiadó, amely nem csupán a rangos helyet elfoglaló *Székelyföld* c. folyóirat munkaközösségét, munkájukat fogja egybe, hanem értékörzéssel, értékmentéssel is foglalkozik, ugyanakkor időszerű könyvsorozatokat is kiad.

A második intézmény a Szárhegyi Megyei Kulturális Központ volt, amely az alapkoncepció alapján igazi központtá kellett volna váljon. Menetközben stratégiamódosítás révén részfeladatokat megőrizve, új névvel (Megyei Alkotóközpont – Szárhegy) valódi kompetenciákkal a képzőművészeti–népművészeti és talán idővel más művészeti ágak campusává válhat. Szárhegy több évtizedes magasművészeteket és széptelést egyaránt felvállaló táborelete erre kötelez.

A harmadik intézmény a volt Népi Alkotások Házának átalakítása Megyei Kulturális Központtá, egy olyan típusú kultúrműhellyé, amely az előbb említett modell összes pontját bírja. Minden remény szerint ezen intézmény folyamatos kiteljesedése „sikerstoriaként” jegyezhető, valódi alternatívát, követendő modellt jelent. Legkönnyebben Kovászna megye önkormányzata vehetné át ezt a koncepciót, de be kell vallanom, már 4–5 román megye kulturális előljárói is megkerestek, hogy „kölcsonkérjék” és alkalmazzák ezt a típusú modellt.

A struktúraátalakítás mégsem lehet teljes, ha a művészeti népiskolák nem újulnak meg, nem alakulnak át kompatibilis intézményekké. Véleményem szerint erre a legnagyobb esély akkor adott, ha ezen intézmény népfőiskolává alakul át, egy olyan komprehenzív struktúrabontja ki szárnyait, amely az élethosszig tanulás jegyében a kultúra–művelődés–tudományhármasságának égisze alatt képes radikálisan újat felmutatni.

És itt szeretném megragadni az alkalmat, hogy őszinte elismerésemet tolmácsoljam a Sepsiszentgyörgyi Székely Nemzeti Múzeum vezetőinek, azért, hogy olyan reális alternatívát mutattak fel a Délkeleti Intézet néven futó projektsorozattal, amely képes választ adni Székelyföld tudományos életének, tudományos műhelyeinek létrehozásában érdekelt egyének számára. Regionális tudomány szervezési és kutatási keretprogramjuk meggyőződésem szerint igen jó folyamatokat fog generálni.

Ami a csíkszeredai székhelyű Megyei Kulturális Központot illeti, két munkacsoport állt fel ebben az intézetben. Az egyik megyei, országos, nemzetközi, régiókon átívelő tudományos konferenciákat, szakmai értekezleteket, továbbképzéseket bonyolít le, emellett szervezi a megye kulturális élete számára fontos, revelatív erővel bíró rendezvényeket: farsangbúcsúztatót, néptáncosok, hagyományörzők seregszemléje, csángó-táncfesztivál, Nárcisz-, Szejke-fesztiválok, kórustalálkozó, a román hagyomány őrző táncsoportok találkozóit. A második munkacsoport folyamatban lévő felállása után, irodalmár, történész, néprajzos, művészettörténész, zeneművész, képzőművész, kulturális antropológus, 2–3 szociológus összetételű lesz, feladata az, hogy tudományos bázisműhellyé válva, felkért külső szakemberek közreműködésével feltérképezze a megye helységeit, kulturális adatbázist, értékatasztereket készítsen, ezeket az egyetemeknek és más szakmai műhelyeknek megküldje. Az intézmény foglalkozik azzal a gondolattal, hogy 3–4 éven belül megírja a megye monográfiáját, illetve kiemelten kezeli a cigányság kulturális integrálódását is. A kollégák terepmunkát végeznek, szaktanulmányokat tesznek közzé, folyamatosan továbbképzik magukat, lehetőség szerint zömmel doktorálnak.

Véleményem szerint, ha egy ilyen erjesztő folyamat beindul majd Kovászna megyében is, és a szakmai kompetenciák növekedni fognak, akkor akár újabb tudomá-

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

nyos műhelyek, modellintézmények jöhetnek létre, olyanok, amelyek valóban képesek lesznek ellátni azt a feladatot amely a regionális identitás erősítése kapcsán ezekre az intézményekre hárul.

Tehát minél előbb meg kell újítani a kulturális intézményrendszert, anyagilag lehetővé téve a prosperálást, kompetenciákkal kell ellátni, élő hálózatot kell kialakítani Székelyföldön.

A feladatok adottak:

- el kell készíteni a felsőfokú végzettséggel rendelkezők kataszterét, korfáját;
- Székelyföld településrendszerét tüzetesen meg kell vizsgálni abból a célból, hogy kiválaszthassuk a potenciális innovációs központokat ahol:
 - a) jelentős szellemi erőforrás;
 - b) jelentős vállalkozói készség;
 - c) fejlett műszaki és intézményi infrastruktúra létezik.

A tudásigényes ágazatok és a magas szintű szolgáltatások fejlődését elsősorban ezektől várhatjuk, ezek lehetnek a jövő regionális fejlődés hordozói:

- nagyfokú adaptivitásban és kifinomultságban megjelenő emberi tudásra van szükség;
- a meglévő tudáskészletet minél előbb mobilizálni kell;
- külön figyelmet kell szentelni a fiatal értelmiségekre, bevonásuk a stratégiákba döntően fontos;
- az alulról építkező innovációk, a kistérségi kulturális szervezetek támogatása elsőrendű feladat;
- törekedni kell a differenciált kulturális intézményrendszer kialakítására, hogy minél szélesebb néprétegeket lehessen lefedni, lehessen számukra átadni a kultúrát;
- közművelődési intézményeket kell létrehozni, ahol a kultúrában dolgozó szakemberek folyamatos továbbképzése biztosított;
- világosan tisztázni kell, hogy a társadalmon belül kinek milyen szerepe, kötelessége van a kultúrát illetően, annak közvetítésrendszerében, fenntartásában, működtetésében ki az érdekelt;
- a család kulturális szerepét újra kell értékelni;
- a civil szerveződések kezdeményezéseire komoly vevőképességet kell felállítani.

Bánlaky Pál szavaival élve, egy új társadalmi szerződésre van szükség. Mindenekelőtt, azonban egy más típusú párbeszédre is. Ha ez a kettő megvalósul, reális esélyek vannak, léteznek arra nézve, hogy ez a megújult kulturális intézményrendszer képes lesz vezetős szerepre, képes lesz feladatát legjobban ellátva minőségi mutatókat produkálni, képes lesz a regionális identitást erősíteni, kiteljesíteni.

Az alternatíva adott, csupán a jobbik részt kell választani!

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

**Székelyföld megyei és helyi önkormányzatainak 1999. évi költségvetéséből
finanszírozott fontosabb kulturális intézmények**

Önkormányzat	Kulturális intézmények	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
Megyei Tanács 59.02. Kultúra: 2,95 milliárd Személyzet: 53	Megyei és Városi Könyvtár	4	387
	Hargita Kiadó	13	377
	Művészeti Népiskola	26	515
	Népi Alkotások Háza	11	363
	Megyei Kulturális Központ - Szárhegy	18	900
	Kulturális projektek	–	kb. 400
Csikszereida város (59.02) Kultúra: 6,275 milliárd Személyzet: 102	Megyei és Városi Könyvtár	21	745,93
	Csíki Székely Múzeum	17	1130
	Csíki Játékszín	5	800
	Székely Népi Együttes	46	1700
	Városi Művelődési Ház	13	1200
	Egyéb kulturális, vallási, sport-, ifjúsági rendezvények	–	700
Gyergyószentmiklós város (59.02) Kultúra: 1, 461 milliárd Személyzet: 45	Figura Stúdió Színház	26	700
	Tarisznyás Márton Múzeum	5	250
	Városi Könyvtár	12	348,189
	Rendezvények (Ifítéka)	2	43,249
	Rendezvények (sport, egyébek)	–	120
Székelyudvarhely város 59.02. Kultúra: 5,1 milliárd Személyzet: 89,5	Városi Könyvtár	16	2700
	Haáz Rezső Múzeum	16,5	700
	Tomcsa Sándor Művelődési Ház		
	Tomcsa Sándor Színház	55	1300
	Udvarhelyi Táncműhely		
	BIT + Tourinfo	2	400

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

**Hargita megye és néhány városi önkormányzatának 2000. évi költségvetéséből
finanszírozott fontosabb kulturális intézmények**

Önkormányzat	Kulturális intézmények	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
Megyei Tanács 59.02. Kultúra: 4,5 milliárd Személyzet: 53	Megyei és Városi Könyvtár	4	350
	Hargita Kiadó	13	700
	Művészeti Népiskola	26	964
	Megyei Kulturális Központ	11	1650
	Megyei Kulturális Központ – Szárhegy	18	1150
	Kulturális projektek	–	500
Csíkyszereda város (59.02) Kultúra: 9,4 milliárd Személyzet: 102	Megyei és Városi Könyvtár	21	1400
	Csíki Székely Múzeum	17	1650
	Csíki Játékszín	5	1500
	Székely Népi Együttes	46	2500
	Városi Művelődési Ház	13	1350
	Egyéb kulturális, vallási, sport-, ifjúsági rendezvények	–	1000
Gyergyószentmiklós város (59.02) Kultúra: 2,03 milliárd Személyzet: 45	Figura Stúdió Színház	26	900
	Tarisznyás Márton Múzeum	5	410
	Városi Könyvtár	12	490
	Rendezvények (Ifítéka)	2	70
	Rendezvények (sport, egyebek)	–	160
Székelyudvarhely város 59.02. Kultúra: 8,4 milliárd Személyzet: 91,5	Városi Könyvtár	16	2500
	Haáz Rezső Múzeum	16,5	1400
	Tomcsa Sándor Művelődési Ház		
	Tomcsa Sándor Színház	55	3000
	Udvarhelyi Táncműhely		
	Tourinfo	2	520
	Szinfő	2	420
	Sport	–	200

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Székelyföld megyei és helyi önkormányzatainak 1999. évi költségvetéséből
finanszírozott fontosabb kulturális intézmények

Megye	Önkormányzat	Kulturális intézmények	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	<i>Megyei Tanács</i> 59.02. Kultúra: 2,95 milliárd Személyzet: 53	Megyei és Városi Könyvtár	4	387
		Hargita Kiadó	13	377
		Művészeti Népiskola	26	515
		Népi Alkotások Háza	11	363
		Megyei Kulturális Központ – Szárhegy	18	900
		Kulturális projektek	–	kb. 400
	<i>CsíkSZereda város</i> (59.02) Kultúra: 6,275 milliárd Személyzet: 102	Megyei és Városi Könyvtár	21	745,93
		Csíki Székely Múzeum	17	1130
		Csíki Játékszín	5	800
		Székely Népi Együttes	46	1700
		Városi Művelődési Ház	13	1200
		Egyéb kulturális, vallási, sport-, ifjúsági rendezvények	–	700
	<i>Gyergyószentmiklós város</i> (59.02) Kultúra: 1,461 milliárd Személyzet: 45	Figura Stúdió Színház	26	700
		Tarisznyás Márton Múzeum	5	250
		Városi Könyvtár	12	348,189
		Rendezvények (Ifitéka)	2	43,249
		Rendezvények (sport, egyebek)	–	120
	<i>Székelyudvarhely város</i> 59.02. Kultúra: 5,1 milliárd Személyzet: 89.5	Városi Könyvtár	16	2700
		Haáz Rezső Múzeum	16.5	700
		Tomcsa Sándor Művelődési Ház		
		Tomcsa Sándor Színház	55	1300
		Udvarhelyi Táncműhely		
		BIT + Tourinfo	2	400

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Megye	Önkormányzat	Kulturális intézmények	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
Kovácsn a megye	Megyei Tanács 59.02. Kultúra: 5,453 milliárd Személyzet: 378,5	Népi Alkotások Háza	8	240
		Székely Nemzeti Múzeum	61	2570
		Megyei Könyvtár	32,5	900
		Művészeti Népiskola	34	460
		Tamási Áron Színház	123	688
		Andrei Mureşanu Színház	64	330
	Sepsiszentgyörgy város (59.02) Kultúra: 5,84 milliárd Személyzet: 253	Háromszék Népi Együttes	56	265
		Városi Művelődési Ház	10	760
		Andrei Mureşanu Színház	64	1120
		Tamási Áron Színház	123	2890
	Kézdivásárhely (59.02) Kultúra: 713 millió Személyzet: 10	Háromszék Népi Együttes	56	1070
		Városi Művelődési Ház	5	492
		Városi Könyvtár	5	180
	Megyei Tanács (59.02) Kultúra: 17,384 milliárd Személyzet: 466,5	Kulturális rendezvények	–	41
		Megyei Könyvtár	67	2870
		Népi Alkotások Háza	9	389
		Állami Filharmónia + Nemzeti Színház	115	4410
Ariel Bábszínház		55	2360	
Maros megye	Marosvásárhely (59.02) Kultúra: 2,067 milliárd Személyzet: 19	Megyei Múzeum	68	2710
		Maros Népi Együttes	82	2520
		Művészeti Népiskola	30,5	411
		Kultúrpalota adminisztrációja	19	1000
		Látó folyóirat	9	335
		Vatra folyóirat	12	379
		Mihai Eminescu Művelődési Ház	7	400
		Népfőiskola	12	420
		Kulturális rendezvények	–	1247
	Szováta város (59.02) Kultúra: 284 millió Személyzet: 5	Városi Könyvtár	4	260
Városi Művelődési Otthon		1	24	

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Főbb kulturális intézményeink összehasonlító-összegző táblázata

Megye	Könyvtár	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Megyei és Városi Könyvtár (Csíkszereda)	25	1132,93
	Városi Könyvtár – Gyergyószentmiklós	12	348,189
<i>Kovászna megye</i>	Városi Könyvtár – Székelyudvarhely	16	2700
	Megyei Könyvtár (Sepsiszentgyörgy)	32,5	900
	Városi Könyvtár (Kézdivásárhely)	5	180
<i>Maros megye</i>	Megyei Könyvtár (Marosvásárhely)	67	2870
	Városi Könyvtár (Szováta)	4	260

Megye	Színházak	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Csíki Játékszín	5	800
	Figura Stúdió Színház – Gyergyószentmiklós	26	700
	Tomcsa Sándor Színház – Székelyudvarhely	55	1300
<i>Kovászna megye</i>	Tamási Áron Színház – Sepsiszentgyörgy (M+V)	123	3578
	Andrei Mureşanu Színház – Sepsiszentgyörgy (M+V)	64	1450
	Ariel Bábszínház – Marosvásárhely	55	2360
<i>Maros megye</i>	Állami Filharmónia + Nemzeti Színház – Marosvásárhely	115	4410

Megye	Művelődési házak	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Városi Művelődési Ház – Csíkszereda	13	1200
	Tomcsa Sándor Művelődési Ház – Udvarhely	55	1300
<i>Kovászna megye</i>	Városi Művelődési Ház – Sepsiszentgyörgy	10	760
	Város Művelődési Ház – Kézdivásárhely	5	492
<i>Maros megye</i>	Mihai Eminescu Művelődési Ház – Marosvásárhely	7	400
	Városi Művelődési Otthon – Szováta	1	24

Erdélyi Magyar Adatbank

A kulturális térségek szerepe a regionális fejlesztésben. 2001.

Megye	Népi Alkotások Háza	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Népi Alkotások Háza – Csíkszereda	11	363
<i>Kovászna megye</i>	Népi Alkotások Háza	8	240
<i>Maros megye</i>	Népi Alkotások Háza	9	389

Megye	Művészeti Népiskola	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Művészeti Népiskola – Csíkszereda	26	515
<i>Kovászna megye</i>	Művészeti Népiskola	34	460
<i>Maros megye</i>	Művészeti Népiskola	30.5	411
	Népfőiskola – Marosvásárhely	12	420

Megye	Táncműhelyek	Személyek száma	Költségvetés (millió lej)
<i>Hargita megye</i>	Székely Népi Együttes – Csíkszereda	46	1700
	Udvarhelyi Táncműhely	55	1300
<i>Kovászna megye</i>	Háromszék Népi Együttes – Sepsiszentgyörgy (M+V)	56	1335
<i>Maros megye</i>	Maros Népi Együttes	82	2520